

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ СПАДКУ, СПАДКОВИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ

Горбатенко Д., студент групи Юм-71

Нині в системі органів, які здійснюють правоохоронну діяльність, важливе місце належить саме нотаріатові. Його роль, значення, авторитет невинно зростають із розвитком нашої державності. Дії які вчиняють нотаріальні органи, забезпечують захист і охорону важливих прав та інтересів громадян.

Об'єктом дослідження є спадщина (майнові права та обов'язки що виникають при спадкуванні майна). Сфера регулювання цього питання торкається також прав та обов'язків що виникають при передачі спадку у власність спадкоємцю. Суб'єктом виступають учасники правовідносин (фізичні, юридичні особи, держава). Розмежування прав та обов'язків суб'єктів цих відносин постає однією з головних тем для дискусії і спорів, щодо поліпшення системи нотаріального спадкування, врегулювання проблем захисту спадкових інтересів сторін.

Норми, що регламентують умови та порядок спадкування, питання щодо охорони спадку містяться в Цивільному кодексі України (далі – ЦК), а саме статті 1216-1308. Стаття 1283 ЦК зазначає, що охорона спадкового майна здійснюється в інтересах спадкоємців, відказоодержувачів та кредиторів спадкодавця з метою збереження його до прийняття спадщини спадкоємцями. Нотаріус за місцем відкриття спадщини, а в населених пунктах, де немає нотаріуса, відповідні органи місцевого самоврядування з власної ініціативи або за заявою спадкоємців вживають заходів щодо охорони спадкового майна.

Охорона спадкового майна триває до закінчення строку, встановленого для прийняття спадщини.

Витрати на охорону спадкового майна відшкодовуються спадкоємцями відповідно до їхньої частки у спадщині.

Окремі норми спадкового права ми знаходимо і в інших розділах ЦК України, а також у нормативних актах, які регулюють діяльність державних нотаріальних контор.

Правові відносини щодо спадкування майна мають міжгалузевий характер і зумовлюють необхідність їх регулювання не лише за допомогою цивільно-правових, а й конституційних норм.

За час існування нотаріату в Україні основні принципи відносин між нотаріусами і державою, між нотаріусами та іншими правоохоронними органами, між нотаріусами та особами, які звертаються до них, не тільки визначились, а й знайшли закріплення в Закон України «Про нотаріат» а також інших нормативно-правових актів.

Але нормативна база потребує подальшого удосконалення для розширення меж свого регулювання. Так наприклад можна запозичити досвід інших країн і практикувати у себе нові положення, зробити синтез основних законів нотаріату зарубіжних країн. Мова не йдеться про Європейську інтеграцію, а про запозичення нових корисних принципів і положень які б більш чітко врегульовували деякі питання, наприклад принципи охорони спадку колом сім'ї. Позитивним є внесення змін і доповнень в Закон «Про нотаріат». Порівнюючи із новою версією закону можна відмітити основні нововведення. Наприклад нова редакція закону розширює поняття «нотаріальна таємниця» і встановлює, що до цієї категорії відноситься будь-яка і інформація, яка стала відома нотаріусу у процесі нотаріальної діяльності (Закон встановлює, що нотаріус не може давати свідчення у суді, якщо йдеться про дотримання нотаріальної таємниці). Також новою редакцією Закону позбавлені права посвідчувати довіреності, засвідчувати вірність підписів на документах, копій документів посадової особи органів місцевого самоврядування, посилено вимоги до кваліфікації осіб, що здійснюють нотаріальну діяльність, знято обмеження граничної чисельності приватних нотаріусів у нотаріальних округах.

Разом з тим, залишається такою, що не набула чинності, норма закону щодо зрівняння у повноваженнях державних і приватних нотаріусів, зокрема щодо оформлення спадкових прав. Ця норма набирає сили з 1 червня 2009 року. Ще ціла низка нововведень викладена в змісті Закону «Про нотаріат». Такі норми на меті мають більш чітке врегулювання питань, що стосуються організації нотаріальної діяльності, підвищення рівня кваліфікації працівників нотаріату, покращення доступу громадян до нотаріальних послуг та їх якості.

Наук. кер.- Гончарова А.В., асистент кафедри права